

T.C.
BAŞBAKANLIK
GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ
BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

55. CUMHURİYET HÜKÜMETİ
DÖNEMİNDE
BAKANLIĞIMIN İCRAATI

(Temmuz 1997 - Temmuz 1998)

Prof. Dr. M. Salih YILDIRIM
Devlet Bakanı

55. CUMHURİYET HÜKÜMETİ
DÖNEMİNDE
BAKANLIĞIMIN İCRAATI

(Temmuz 1997 - Temmuz 1998)

T.C. BAŞBAKANLIK GAP BÖLGE KALKINMA İCRAAT BAKANLIĞI DOKÜMANTASYON BİREZİ	
YER NO	16 - C
DEMİRBAŞ NO	51 48

Prof. Dr. M. Salih YILDIRIM
Devlet Bakanı

Prof. Dr. M. Salih YILDIRIM
Devlet Bakanı

İ Ç İ N D E K İ L E R

	SAYFA
ÖNSÖZ	7
I. 55. Cumhuriyet Hükümeti'nin GAP Bölge Kalkınma İdaresi'nin Yeniden Yapılandırılması Yönündeki Çalışmaları	11
II. Projenin Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler	12
1. GAP Yüksek Kurulu Siirt Toplantısı	12
2. GAP Koordinasyon Kurulu Batman Toplantısı	13
3. Milli Güvenlik Kurulu (MGK), Bakanlıklar Arası, Uygulama ve Koordinasyon Kurulu (BUKK) ve Bakanlar Kurulu'nda GAP	14
4. GAP'ın Sürdürülebilir İnsani Kalkınma Boyutu	14
a) Bölge'nin Yatırıma Açılan Kapısı : GAP-Girişimci Destekleme ve Yönlendirme Merkezleri (GAP-GİDEM)	15
b) Güneydoğu Kadını Kalkınma Hamlesinin Odağında : Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM)	17
c) Mardin Serbest Bölge'de El Halı Kilim Apre Tesisi Kuruluşu	19
d) Birecik Barajı'ndan Etkilenen Nüfusun Yeniden Yerleşimi, İstihdamı ve Ekonomik Yatırımlar İçin Planlama ve Uygulama Projesi	20
5. Gelecek Nesillerin Kendi Gereksinimlerini Karşılatabilmeleri İçin: "Sürdürülebilir Tarımsal Gelişme" Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar ...	22
a) GAP Bölgesi'nde Tarımsal Demonstrasyonlar	22
b) GAP Sulama Sistemlerinin İşletme Bakım ve Yönetimi Projesi	22
c) GAP Bölgesi'nde Tarımsal Mekanizasyon Gereksinimleri Etüdü	23
d) Tarımsal Araştırma-Geliştirme Projesi (II. Aşama)	23
e) "Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgelerinde Havacılık Sektörünün Genel Yapısı ve Gelişmesine Yönelik Önlemler" Paneli	24
f) GAP Ormancılık Proje Paketi	24
III. Gelir ve İstihdam Etkili Projeler	25
1. Sulama Dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması Projesi	25
2. Küçük Ölçekli Gelir Getirici Projeler	29
IV. GAP Bölgesi'nde Çevreye Yönelik Çalışmalar	30
V. GAP Bölgesi'nde Altyapıya İlişkin Faaliyetler	32
1. GAP Uluslararası Havalimanı	32
2. GAP Bölgesi Harita Çalışmaları	33
3. GAP Bölgesi İmar Planlama Çalışmaları	34
4. GAP Bölgesi İçmesuyu - Kanalizasyon Çalışmaları	35
5. GAP Bölgesi'ndeki Yerleşmelerde Ortaya Çıkacak Acil Altyapı Sorunlarının Çözülmesi (Belediye Yardımları)	36

VI. Kültürel Gelişmeye İlişkin Faaliyetler	37
1. Acırlı Sit Alanı Çevre Düzenleme Projesi	37
2. Birecik, Halfeti ve Suruç İlçelerinin Taşınmaz Kültür Varlıklarının Belgelenmesi Projesi	38
3. Birecik ve Karkamış Baraj Gölü Altında Kalacak Yerlerde Araştırma, Kazı ve Kurtarma Çalışması	38
4. Hasankeyf Tarihi ve Arkeolojik Sit Alanı Araştırma, Kazı ve Kurtarma Çalışması	38
5. GAP Bölgesi'nde Kültür Varlıklarının Korunması, Yaşatılması ve Tanıtılması Sempozyumu	39
VII. GAP'a Uluslararası Katılım	39
Uluslararası Kuruluşlarla Ortaklaşa Yürütülen Projeler	40
1. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) İle GAP İdaresi Başkanlığı'nın Ortaklaşa Gerçekleştirdiği Sürdürülebilir Kalkınma Programı	40
2. Dünya Bankası (IBRD) Finansmanı ile Yürütülen Projeler	41
3. Avrupa Birliği (EU) ile Mali İşbirliği	43
4. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ile İşbirliği	44
5. İsrail Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı Uluslararası Tarımsal Kalkınma İşbirliği Merkezi (CIDADCO) ve İsrail Dışişleri Bakanlığı Uluslararası İşbirliği Merkezi (MASHAV) ile İşbirliği	44
6. ICARDA (Kurak Alanlarda Tarımsal Araştırma Uluslararası Merkezi) ile İşbirliği Protokolü	44
7. ABD Gezisi ve Dış Finansman Bulma Çabaları	45
VIII. Tanıtıma İlişkin Faaliyetler	47
1. International Herald Tribune'un Düzenlediği Su Zirvesi	47
2. Üçüncü Atatürk Barajı Su Sporları Şöleni	48
3. GAP Konulu Okullararası Resim, Şiir ve Kompozisyon Yarışması	50
4. Şırnak GAP Kültür ve Spor Haftası	51
5. Hasat Şenlikleri	51
6. Televizyon Belgeselleri	51
7. Bilkent Klasik Gitar Üçlüsü Konseri	53
8. AGRO-GAP Uluslararası Tarım Fuarı	53
9. Dünya Su Günü	53

Ö N S Ö Z

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu, imkânsız başarıya azimli bir ulusun dünya tarihine adını altın harflerle kazıdığı meşakkatli bir mücadelenin onur verici destanıdır. Ulu Önder Mustafa Kemal ATATÜRK'ün Türk ulusunun makûs talihini yenerek açtığı sayfaya, 75 yıllık Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca her Cumhuriyet kuşağı yeni satırlar eklemeyi kendine borç bilmiştir. Topyekûn kalkınma hamlesini şiar edinerek, Ulu Önder'in gösterdiği "muasır medeniyetler seviyesine ulaşma" yolunda her gün adımlar atmak, gelecek nesillere müreffeh yarınlar bırakmanın vazgeçilmez şartıdır.

İnsan unsurunu kalkınma çabalarının merkezine oturtmayı, insana yatırım yapmayı hedefleyen Büyük Önder, Cumhuriyetin sancılı kuruluş yıllarında bile bu hedeften asla şaşmamıştır. Türkiye'nin kalkınma modelini dünyada yegâne kılan da, bu anlayıştır. Türkiye bu hedefe doğru ilerlerken, dünyada kalkınma yaklaşımının geçirdiği değişimin önünde gitmiş, uluslararası literatüre yeni yeni girmeye başlayan "**sürdürülebilir insani kalkınma**"yı çok önceden uygulamaya koymuştur.

Topyekûn kalkınma, yurt sathına yayılmış bir sanayileşme ve eşitlikçi kalkınma hamlesidir. Bu hamle ancak bölgelerarası gelişmişlik farklarının giderilmesi ile başarıyla sonuçlanabilecektir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nin kalkınma hedeflerimizin odağına yerleştirilmesi, bu anlayışın ürünüdür.

Su kaynaklarının değerlendirilmesi amacıyla başlatılan Güneydoğu Anadolu Projesi, süreç içinde, Bölge'yi çağlar öncesindeki mamur ve müreffeh konumuna getirmeyi ve bu konumu yüzyıllarca muhafaza etmeyi amaçlayan, gerek teknik gerekse ekonomik ve sosyal donanımını bu ulvi amaca hasreden bir proje olma noktasına ulaşmıştır. Proje'nin sosyal boyutuna verilen önemin her geçen gün artması, GAP'ı uluslararası platformlarda "sürdürülebilir insani kalkınma"ya örnek gösterilen bir noktaya taşımıştır.

Türkiye Kalkınma Bankası da sanayinin yurt sathına yaygınlaştırılması-
nı, kaynakların kârlılık ve verimlilik hedeflerini gözeterek bir anlayışla yatırı-
ma yönlendirilmesini amaçlayan bankacılık faaliyetleriyle Doğu ve Güney-
doğu Anadolu Bölgeleri'nin kalkınmasında öncelikli yer tutmaktadır.

Güneydoğu Anadolu Projesi ve yöredeki yatırımlara yönelik kredi, dev-
let yardımları, danışmanlık gibi hizmetleri yürütmekle görevli iki kurum
olan GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ve Türkiye Kalkınma Banka-
sı, ilk kez 55. Cumhuriyet Hükümeti döneminde tek bir devlet bakanlığı
çatısı altında toplanmış bulunmaktadır. Doğu ve Güneydoğu Anadolu
Bölgeleri'nin sorunlarının çözümüne yönelik çalışmalardan kısa sürede
sonuç alınabilmesi için bu yapılanmadan kaynaklanacak güç ve birikim
eşgüdümlelenerek, kurumların yetki ve sorumluluk alanları kapsamında yo-
ğun mesai harcanmaktadır.

Bu kitapçık, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'ne yönelik kurum-
sal faaliyetlerin sadece çalışmaların geneli hakkında fikir verecek bir kıs-
mını, hazırlık aşamasındaki geniş bir proje portföyünün küçük bir bölümü-
nü kapsamaktadır. Bu çalışma, Hükümetimizin göreve geldiği 1997 Tem-
muz ayından 1998 Temmuz ayına kadar olan bir yıllık icraatımızın, altına
imza attığımız önemli başarılarını vurgulamayı amaçlamakta; Doğu ve Gü-
neydoğu Anadolu Bölgeleri'nin kalkınmasında kilit rol oynadığına inandı-
ğımız GAP İdaresi Başkanlığı ile TKB'nin faaliyetlerinin kısa bir dökümü-
nün yanı sıra devlet-vatandaş kucaklaşmasına yönelik diğer faaliyetleri-
miz arasında önemli bulduklarımızın da bazılarını yer vermektedir.

Saygılarımla,

Prof. Dr. M. Salih YILDIRIM
Devlet Bakanı

Güneydoğu Anadolu Bölgesi

GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

I. 55. CUMHURİYET HÜKÜMETİ'NİN GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ'NİN YENİDEN YAPILANDIRILMASI YÖNÜNDEKİ ÇALIŞMALARI

Hükümetimiz Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sorunlarının çözülmesi yolunda kalıcı ve anlamlı adımlar atmaya kararlıdır. Dünyada entegre bölgesel kalkınma alanında örnek gösterilen Güneydoğu Anadolu Projesinin uygulanmasında karşılaşılan zorlukların üstesinden gelmek ve bu Projenin Bölge'ye sağtığı umut ışıklarını güçlendirmek öncelikli hedeflerimizin başında yer almaktadır. Görevi devraldığım günden bu yana, Hükümetimizin bu hedefine varma yolunda ciddi mesafeler kat edilmiştir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın bugüne kadarki çalışmalarının, yetki kısıtlılığı ve finans güçlükleri nedeniyle arzu edilen etkinlikte olması konusundaki eksiklikleri gidermek amacıyla, Bakanlığımca "**Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı**" hazırlanmıştır. Bu Kanun Tasarısı ile bölgesel plan ve program yapmanın ötesinde, uygulamayı yönlendirmek, koordine etmek ve izlemeyi etkin bir biçimde yapabilmek için yetki, organizasyonel yapı ve finansman darboğazının aşılması hedeflenmektedir. Ayrıca, bu tasarı ile İdare'nin merkezinin Şanlıurfa İli'nde olması planlanmakta; böylece uygulayıcı bir kuruluş haline dönüşecek olan İdare'nin faaliyetlerinin yerinden yapılması yaklaşımı benimsenmektedir.

Ayrıca, Bakanlığım döneminde, Sayın Başbakanımızın yakın alakalarıyla ve Maliye Bakanımızın da duyarlı yaklaşımı sonucu, GAP İdaresi'nin finansman sorunlarına çözüm olabilmesi amacıyla **ek bütçeden 585 milyar TL.lik bir kaynak aktarımı Kasım 1997'de gerçekleştirilmiştir.**

GAP İdaresi Kuruluş ve Görevlerini Düzenleyen KHK'de Değişiklik Yapılması Hakkında Yasa Çıkarıldı

388 sayılı KHK'nın "Harcamalar" başlıklı 9. Maddesi, 11 Aralık 1997 tarihinde TBMM Genel Kurulu'nda görüşülerek değiştirilmiş ve böylece GAP İdaresi'ne dış hibe ve kredi kullanma imkânı Bakanlığımın gayretleriyle sağlanmıştır.

Özel Teşvikler

GAP Bölgesi'nde (Gaziantep ve Kilis hariç) Kalkınmada Öncelikli Yörelere (KÖY)'lerde genel olarak uygulanan teşviklere ilaveten 21 Ocak 1998 tarihinde kabul edilen 4325 sayılı yasa uyarınca yatırımları ve istihdamı geliştirmek amacıyla teşvik tedbirleri getirilmiştir.

1 Ocak 1998 ve 31 Aralık 2000 yılları arasında Bölge illerinden Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Mardin, Siirt ve Şırnak'ta yapılacak yatırımlardan 10 veya daha fazla işçi istihdam eden projeler teşvikten yararlanacaktır. Uygulanacak teşvik tedbirleri aşağıdadır:

- 5 yıl (yatırım dönemi dahil) gelir ve kurumlar vergisinden muafiyet. Daha sonraki yıllarda, 2007 yılına kadar, bu vergilerden istihdam durumuna göre % 40-50 indirim,
- İşçilerden kesilen vergilerin 2 yıl gecikmeli olarak ödenebilmesi,
- İşçiden alınan SSK işveren hissesinin Hazine tarafından karşılanması,
- Söz konusu yatırımlar için kamu arazisinin ücretsiz olarak tahsis edilebilmesi.

II. PROJE'NİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK FAALİYETLER

1. GAP YÜKSEK KURULU SİİRT TOPLANTISI

GAP Yüksek Kurulu, son Yüksek Kurul toplantısına da başkanlık eden Başbakanımız Sayın Mesut YILMAZ'ın başkanlığında ilgili Bakanların katılımıyla **16 Eylül 1997 tarihinde Siirt'te toplanmıştır.** GAP Yüksek Kurulu

GAP Yüksek Kurulu Toplantısı-Siirt

lu'nda Devletimizin yeniden yapılanmasına yönelik reform çalışmalarıyla paralellik içinde, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın Teşkilat Yasası gündemin başlıca maddesi olmuştur. Yüksek Kurul Toplantısı'nda, bu çerçevede GAP İdaresi Teşkilat Yasası üzerinde çalışmalar yapılması, İdare'nin yetki ve finansman açısından güçlendirilmesi, 1998 yılı yatırım ödeneklerinin gözden geçirilerek GAP Yüksek Kurulu'na sunulması ve Şanlıurfa-Gaziantep otoyolunun ihale işlemlerinin hızlandırılması kararlaştırılmıştır.

2. GAP KOORDİNASYON KURULU BATMAN TOPLANTISI

GAP Koordinasyon Kurulu'nun 27'nci toplantısı başkanlığında **13 Mart 1998 tarihinde Batman'da yapılmıştır.**

GAP'in büyüklüğü ve çok yönlü entegre bir kalkınma projesi olarak gerçekleştirilmesi ve yönetilmesi, bir çok kurum ve kuruluşun birlikte ve

koordineli bir biçimde ele alınmasını gerektirmektedir. GAP Koordinasyon Kurulu bu ihtiyaçtan kaynaklanmış ve 1988 yılından itibaren belirli aralıklarla 26 kez toplanmıştır. Haziran 1996'da Sayın Mesut YILMAZ'ın Başbakanlığı döneminde yapılan GAP Koordinasyon Kurulu toplantısı, 22 aylık bir aradan sonra yine Hükümetimiz döneminde yapılmıştır. 170 kuruluş temsilcisinin katılımıyla gerçekleşen toplantı, Proje'yl ilgili gelişmelerin irdelendiği ve görüş alışverişinin yapıldığı bir platform olmuştur.

3. MİLLİ GÜVENLİK KURULU (MGK), BAKANLIKLAR ARASI UYGULAMA VE KOORDİNASYON KURULU (BUKK) VE BAKANLAR KURULU'NDA GAP

7 Mayıs 1998 tarihinde BUKK ve 26 Mayıs 1998'de MGK'nda Güneydoğu Anadolu Projesi görüşülmüş, MGK "Proje'nin 2010 yılına kadar tamamlanması ve buna ilişkin gerekli her türlü tedbirin alınması sorumluluğunun GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'na verilmesini" Hükümete tavsiye etme kararını almıştır.

Ayrıca, **9 Haziran 1998'de toplanan Bakanlar Kurulu'nda Proje'nin 2010 yılına kadar tamamlanması konusunda karar alınmış ve buna ilişkin 45 no.lu Bakanlar Kurulu Kararı imzalanmıştır.**

4. GAP'IN SÜRDÜRÜLEBİLİR İNSANİ KALKINMA BOYUTU

GAP'ta sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasında üç temel noktanın önemi ortaya çıkmaktadır.

- Kamu yatırımları ve bunların kalkınmaya en iyi şekilde aktarılması;
- Özel sektör yatırımlarının desteklenmesi;
- Halkın etkin katılımı.

Bu üç hedefe varmak için Bakanlığım döneminde yapılan çalışmalar aşağıdaki başlıklar altında özetlenmektedir.

a) BÖLGE'NİN YATIRIMA AÇILAN KAPISI: GAP-GİRİŞİMCİ
DESTEKLEME VE YÖNLENDİRME MERKEZLERİ (GAP-GİDEM)

GAP'ın etkisiyle oluşan yatırım ortamını değerlendirmek, potansiyel girişimcileri Bölge'ye çekebilmek, girişimcilerin gereksinim duydukları bilgiye ulaşmalarını sağlamak, yönlendirme ve danışmanlık hizmetlerini vermek amacıyla Hükümetimiz döneminde **danışmanlık merkezleri** olarak tasarlanan GAP-Girişimci Destekleme ve Yönlendirme Merkezleri (GAP-GİDEM) kurulmuştur.

Bakanlığım döneminde başlatılan bu yapılanma sonucu, 15 Eylül 1997'de Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin ve Şanlıurfa İllerinde, GAP-GİDEM Büroları faaliyetlerine başlamıştır. 1998 yılında Bölge'nin diğer illerinde de GAP-GİDEM'ler açılacaktır.

15 Eylül 1997'den 30 Haziran 1998'e kadar GAP-GİDEM Büroları'nca girişimcilere aşağıdaki hizmetler verilmiştir.

Urfa GAP-GİDEM Açılış Töreni

Uygun Yatırım Alanı Belirleme	:	226
Makina ve Ekipman Seçimi	:	77
Teşvik Uygulama	:	95
Finansman Kaynakları	:	123
Diğer	:	142

GAP-GİDEM'ler Bölge girişimciliğinin geliştirilmesi amacıyla eğitim çalışmalarını da yapmaktadır. Bu kapsamda yürütülen çalışmalar aşağıdadır:

TARİH	KONU	YER
17-20 Kasım 1997	Yatırım alanları, teşvik uygulamaları, finans teknikleri, OSB	Adıyaman, Diyarbakır, Mardin, Şanlıurfa
18 Şubat 1998	Yatırım Bankacılığı	Şanlıurfa
23-27 Şubat 1998	İş Kurma	Diyarbakır, Gaziantep, Ş.Urfa
27-29 Mart 1998	Süt ve Süt Ürünleri	Şanlıurfa
30 Nisan-5 Mayıs 1998	Yapılabilirlik Etüdü	Diyarbakır, Gaziantep, Ş.Urfa
4 Haziran 1998	İhracata Yönlendirme	Adıyaman

Güneydoğu'da Yeni Ufuklar Projesi Başlatıldı

GAP-GİDEM faaliyetleri kapsamında; Bölge'deki 3 üniversite (Harran, Dicle ve Gaziantep) bünyesindeki girişimci öğrencilere yönelik olarak "Güneydoğuda Yeni Ufuklar Projesi" başlatılmıştır. Proje, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) ve GAP İdaresi'nin işbirliği ile Uluslararası Öğrenci Kuruluşu (AIESEC) tarafından yürütülmektedir. Mart 1998'de Diyarbakır, Gaziantep ve Şanlıurfa'da uygulanan eğitim programlarını takiben, 114 öğrenci uzmanlar nezaretinde projelerini geliştirmişler ve 15 projenin sahibi, dört ay yurtiçi ve iki ay yurtdışında çeşitli staj ve eğitim programlarına tabi tutulmak üzere seçilmişlerdir. Nisan 1999'da

eğitim programlarını tamamlayacak olan girişimci öğrenciler, aynı sürede yatırım konularında fizibilite etüdlerini tamamlamış olacaklardır.

İş Konseyi Toplantıları

Ayrıca GAP-GİDEM'ler Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) tarafından organize edilen İş Konseyi Toplantılarına da Bölge girişimcilerinin katılmasını sağlamaktadır. Bu kapsamda, Mart 1998'de Türk-İsrail ve Haziran 1998'de de ilk kez İstanbul dışında Gaziantep'te gerçekleştirilen Türk-Hollanda İş Konseyi toplantılarına, Bölge girişimcileri ile birlikte katılmıştır. Ayrıca, 27-31 Mart 1998 tarihleri arasında 20 Bölge girişimcisi İsrail'e götürülmüş ve 67 İsrail Firması ile toplam 165 ikili görüşme yapılması sağlanmıştır.

Kuruluşundan bu yana kısa bir süre geçmesine rağmen GAP-GİDEM'ler, Bölge'de girişimciliğin gelişmesinde etkin ve verimli bir konuma ulaşmıştır.

b) GÜNEYDOĞU KADINI KALKINMA HAMLESİNİN ODAĞINDA: ÇOK AMAÇLI TOPLUM MERKEZLERİ (ÇATOM)

ÇATOM Bölge'deki 14-50 yaş arası kadınlara ve genç kızlara yönelik, okuma-yazma, genel sağlık, ana-çocuk sağlığı, hijyen, beslenme, ev ekonomisi, gelir elde etmeye yönelik beceri kazandırma konularında eğitimin verildiği topluma dayalı merkezlerdir.

ÇATOM uygulamaları, bizzat hedef grupların eğitimlerinden yola çıkarak planlanmaktadır. Sorunlar ve çözüm önerileri, katılımcılarla birlikte tamamlanmaktadır.

Bakanlığım döneminde, daha önce 7 olan Bölge'deki ÇATOM sayısı 18'e çıkmış olup, 1998 yılı sonunda Bölge'deki ÇATOM'ların 20'ye ulaşması hedeflenmektedir. Pilot uygulama olarak başlatılan ÇATOM'ların sayısının 62'ye çıkarılması ve 2000'li yıllarda kurumsallaşarak, sivil toplum örgütlerinin desteğiyle yarı özerk bir yapı ve kimliğe kavuşması hedeflenmektedir. Bu uygulama diğer kuruluşlar tarafından da benimsenmiş olup,

Bölge'de Valilikler ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu da benzer merkezler açmaya başlamıştır.

GAP BÖLGESİ'NDE AÇILAN ÇATOMLAR

1. Şanlıurfa

Yakubiye Mahallesi (Kasım 1995)

Sağlık Köyü (Kasım 1995)

Halfeti İlçesi (Eylül 1997)

2. Mardin

Merkez (Kasım 1996)

Evren Mahallesi (Kasım 1996)

Ensar Mahallesi (Aralık 1996)

Ömerli İlçesi (Kasım 1996)

Dargeçit İlçesi (Kasım 1996)

3. Siirt

Evren Mahallesi (Eylül 1997)

Kurtalan İlçesi Uluköy (Eylül 1997)

4. Batman

Seyitler Mahallesi (Aralık 1997)

5. Adıyaman

Varlık Mahallesi (Aralık 1997)

6. Şırnak

Cizre İlçesi (Eylül 1997)

Merkez (Şubat 1998)

Uludere İlçesi (Haziran 1998)

İdil İlçesi (Haziran 1998)

Beytüşşebap İlçesi (Haziran 1998)

7. Kilis

Merkez (Mart 1998)

Haziran 1997 - Temmuz 1998 Tarihleri Arasında ÇATOM'larda Ulaşılan Kitle

Program Başlıkları	Yararlanan Sayısı
Sosyal Eğitim Programları	2 500
Sağlık Programları	7 326
Gelir Getirici Eğitim Programları	260
Toplam	10 086

ÇATOM Ürünleri Sergisi Açılışı

Çatom Ürünleri Sergisi

ÇATOM'larda eğitim gören ve gelir getirici çeşitli beceriler kazanan kadın ve genç kızların ürünleri, 5 Şubat 1998 tarihinde Cumhurbaşkanı Süleyman DEMİREL tarafından açılan sergide ilk kez görücüye çıkmış ve satışa sunulmuştur.

c) MARDİN SERBEST BÖLGE'DE EL HALI KİLİM APRE TESİSİ KURULUŞU

Mardin Serbet Bölge'de GAP İdaresi, Mardin Valiliği ve Sümer Halı işbirliği ile kurulan El Halı Kilim Apre Tesisi'nin açılışı 6 Haziran 1998 tarihinde Başbakanımız Mesut YILMAZ tarafından yapılmıştır.

Bu tesisin işletmeye açılması, Bölge'de doğrudan ve dolaylı istihdam ve gelir artışına önemli katkılarda bulunacaktır. Tesisin yıllık apreleme ka-

Mardin Apre Tesisi Açılışı

pasitesi 50 000 m² el halı ve kilimi olup, tesisin devreye girişi, Bölge'de kadın istihdamını artıracak dokumacılığın gelişmesi, buna dayalı olarak ip-lik üretimi ve boyanmasının teşvik edilmesi ve Bölge'de yaratılan katma değer in yine Bölge'ye yatırılması anlamını taşımaktadır.

d) BİRECİK BARAJI'NDAN ETKİLENEN NÜFUSUN YENİDEN YERLEŞİMİ, İSTİHDAMI VE EKONOMİK YATIRIMLARI İÇİN PLANLAMA VE UYGULAMA PROJESİ

Birecik Barajı'nın yapımından Birecik, Halfeti, Bozova, Nizip, Yavuzeli, Araban, Besni ve Adıyaman Merkez İlçelerine bağlı 41 köy ve yaklaşık olarak 30 000 nüfus etkilenmektedir. Hükümetimiz Birecik Barajı göl aynası altında kalacak ya da gelişmelerden kısmen etkilenecek yerleşim birimlerindeki halkın mağdur olmamasına ve katılımcı yeniden yerleşime büyük önem vermektedir. GAP-UNDP işbirliği ile GAP'ta Sürdürülebilir

Kalkınma Programı çerçevesinde 1997 yılı Ağustos ayında başlamış olan proje, GAP İdaresi tarafından koordine edilen multi-disipliner bir ekip eli ile yürütülmekte olup, 2000 yılında tamamlanacaktır. Bu proje ile Birecik Barajı'ndan etkilenecek halkın yeniden yerleştirilmesi ve yeni bir yaşama sosyal, ekonomik ve kültürel uyumunun sağlanması amaçlanmaktadır. Proje, devlet eliyle iskân projesi olmayıp, Bakanlığımızın üzerinde önemle durduğu özellikleri haiz, katılımcı bir yaklaşımla halkın yeniden yerleşme sürecine yardımcı olma projesidir. Bu yaklaşıma uygun olarak, projenin tüm aşamalarının gelişimi hakkında etkilenecek yöre halkının görüşlerini almak, bu görüşleri dikkate alarak projenin irdelenmesine yönelik çalışmalar yapmak projenin ana felsefesidir.

Birinci ve ikinci etap kamulaştırma bedelleri ödenmiş olup, yerinde çalışmalarını bitirmiş olan ekip, proje kapsamında başlangıçtan bugüne kadar yapılan tüm çalışmaları içeren 1. ara rapor taslağını GAP İdaresi'ne sunmuştur. Proje çerçevesinde alternatif yeni yerleşim alanları tespit edilmiş bulunmaktadır. Önümüzdeki dönemde yeniden iskana konu olacak olanların imar ve altyapı projeleri hazırlanacak ve gelir getirici projelerin uygulanmasına başlanacaktır.

Bu projenin uygulanması sürecinde farklı kuruluşlar arasındaki koordinasyonun sağlanması amacıyla, Başbakanlık Makamınının 21 Kasım 1997 tarih ve 3053 sayılı oluru ile kurulan **Birecik Barajı Yeniden İskan Üst Komisyonu**, ilk toplantısını Gaziantep ve Şanlıurfa Valilikleri, bu illerden Kaymakamlar, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, DPT, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve GAP İdaresi yetkililerinin katılımıyla 13 Şubat 1998'de, ikinci toplantısını ise 2 Nisan 1998'de yapmıştır. Üçüncü toplantısını 24 Haziran 1998 tarihinde yapan Üst Komisyon, Proje kapsamına geline nokta görüşerek çalışmaların pürüzsüz devamı için gerekli kararları almıştır.

Proje çalışmaları kapsamında yeniden iskana konu olacak alanlara saha gezileri düzenlenmiş, halkla birebir toplantılar yapılmış, halkı daha iyi bilgilendirmek amacıyla broşürler dağıtılmıştır. Yine bu kapsamda,

13-15 Temmuz 1998 tarihlerinde FAO'nun desteğiyle gerçekleştirilen Workshop'da "Ekonomik Yatırım Seçenekleri" konusunda halk bilgilendirilmiş, Mayıs 1998, Haziran 1998 itibariyle ödenmeye başlanan kamulaştırma bedellerinin halk, bölge ve Türkiye ekonomisine katkı sağlayacak dönüşümü için gerekli alternatifler, gerek akademisyenler gerekse kaymakamlar ve GAP uzmanları aracılığıyla halka aktarılmıştır.

5. GELECEK NESİLLERİN KENDİ GEREKSİNİMLERİNİ KARŞILAYABİLMELERİ İÇİN "SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIMSAL GELİŞME" ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR

a) GAP BÖLGESİ'NDE TARIMSAL DEMONSTRASYONLAR

Sulamanın başlamasıyla birlikte, çiftçilere su tasarrufu sağlayan sulama metod ve teknolojilerinin kullanılmasının temini ve tanıtılması amacıyla demonstrasyon faaliyetlerine başlanmıştır. GAP İdaresi'ne firmalarca hibe edilmiş olan sulama ekipmanları örnek ve önder nitelikteki çiftçilere yıllık sözleşme karşılığı ücretsiz olarak verilmektedir. 1997 yılı yaz döneminde Mardin İli Kızıltepe İlçesi'nde 5 adet, Şanlıurfa'da 3 adet ve Diyarbakır'da 1 adet olmak üzere toplam 9 adet demonstrasyon kurulmuştur.

Bakanlığımızca 1998 yılı içinde demonstrasyon sayılarının artırılması sağlanmıştır. 1998 yılı Temmuz ayı itibariyle Mardin İli genelinde 6 adet, Diyarbakır'da 2 adet, Gaziantep'te 1 adet, Şırnak'ta 1 adet, Batman'da 1 adet ve Şanlıurfa'da 3 adet olmak üzere toplam 14 adet demonstrasyon kurulmuştur.

b) GAP SULAMA SİSTEMLERİNİN İŞLETME, BAKIM VE YÖNETİMİ PROJESİ

Proje'nin uygulama, izleme ve değerlendirme aşamaları Ekim 1997'de başlamıştır.

Fırat Sulama Birliği'nin bulunduğu alanda demonstrasyonların yapılacağı tersiyer kanallarının belirlenmesine yönelik çalışmalara devam edilmektedir. I. pilot uygulama alanı içinde bulunan 9 köyde, Proje hakkında

bilgilendirme çalışmaları tamamlanmış olup, 286 dekar alanda 28 adet çiftçi arazisinde yeni teknoloji kullanılarak çeşitli demonstrasyonlar kurulmuştur. Uygulamanın yapılacağı 2. pilot alan olarak Gaziantep-Kayacık sulama projesi seçilmiştir.

c) GAP BÖLGESİ'NDE TARIMSAL MEKANİZASYON GEREKSİNİMLERİ ETÜDÜ

Bu Proje ile; GAP Bölgesi'nde Tarımsal Mekanizasyon Merkezi'nin kurulması amaçlanmış olup, Proje'nin I. Aşaması tamamlanmıştır. GAP Bölgesi'nde Tarımsal Mekanizasyon Gereksinimleri Etüdü Projesi'nin II. Aşaması olan "Ortak Makine Kullanımı Pilot Uygulama Projesi"ne 1997 yılı itibariyle başlanmıştır. Proje, GAP İdaresi koordinatörlüğünde Tarımsal Enerji ve Mekanizasyon Araştırma ve Eğitim Vakfı (TEMAV) tarafından yürütülmektedir.

Proje'nin II. Aşamasında ortak makina kullanım modeli oluşturulmuş olup, 1998 yılı içinde pilot olarak seçilen Şanlıurfa-Harran'da bulunan Kısas ve Mardin'de bulunan Derik-Dumluca sulama birliklerinde uygulama yapılacaktır.

Proje kapsamında statü ve mevzuatın belirlenmesi, banka ile ilgili mevzuat işlemleri ve tarımsal eğitim için gerekli materyal hazırlıkları tamamlanmıştır. Eğiticilerin ve çiftçilerin eğitim çalışmaları her iki pilot sahada devam etmektedir.

d) TARIMSAL ARAŞTIRMA-GELİŞTİRME PROJESİ (II. AŞAMA)

Proje kapsamında; Koruklu Araştırma İstasyonu'nda yürütülen çalışmaların sürekliliğini ve gelecekte bu istasyonun GAP İdaresi'ne bağlı olarak bir Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi haline dönüştürülmesini sağlamak amacıyla, GAP İdaresi Başkanlığı ve ICARDA arasında **26 Haziran 1998** tarihinde bir işbirliği protokolü imzalanmıştır.

Ayrıca, Dünya Bankası'nca ülkemize verilen 4 milyon ABD dolarlık tarımsal araştırma kredisinin 1 milyon ABD dolarlık kısmının GAP Bölge-

si'nde kullanılabilmesi amacıyla, GAP İdaresi Başkanlığı, TÜBİTAK ile işbirliğine girmiştir. **25 Aralık 1997** tarihinde imzalanan bu işbirliği protokolü, sözkonusu tarımsal araştırma kredisinin Koruklu Mevkii'ndeki Araştırma İstasyonu'nda kullanılmasını kapsamaktadır. İki yıl süre ile yürütülecek olan projenin ilk etabı başlatılmıştır.

e) "GÜNEYDOĞU VE DOĞU ANADOLU BÖLGELERİNDE HAYVANCILIK SEKTÖRÜNÜN GENEL YAPISI VE GELİŞMESİNE YÖNELİK ÖNLEMLER" PANELİ

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, GAP İdaresi Başkanlığı, TEMA (Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma) Vakfı, Harran Üniversitesi, Trakya Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi Ziraat Fakülteleri ile TIKVEŞLİ Şirketler Grubunun ortak organizasyonu ile düzenlenen "Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgelerinde Hayvancılık Sektörünün Genel Yapısı ve Gelişmesine Yönelik Önlemler" konulu panel **28 Mart 1998'de** Şanlıurfa'da yapılmıştır.

f) GAP ORMANCILIK PROJE PAKETİ

GAP Bölgesi'nde uygulanacak yeni tarım yöntemlerinin belirlenmesi ve arazinin kabiliyet sınıfına göre kullanılarak erozyonun önlenmesini hedef alan örnek bir dizi projenin uygulamaya konulması konusunda Orman Bakanlığı, TEMA Vakfı ve GAP İdaresi Başkanlığı arasında **4 Mart 1998** tarihinde bir işbirliği protokolü imzalanmıştır.

GAP İdaresi, Orman Bakanlığı ve TEMA Vakfı tarafından Bölge'de öncelikli olarak;

- Adıyaman İli Gerger İlçesi Diran Çayı Mikro-Havza Islah Projesi,
- Turuş Köyü Erozyon Kontrol Uygulama Projesi

seçilmiş ve proje uygulamaları ile ilgili eğitim çalışmalarına başlanmıştır.

Ayrıca, Adıyaman İli Gölbaşı İlçesi Bağlarbaşı Köyü'nde 10 ha ve Karaburun Köyü'nde 5 ha olmak üzere toplam 15 ha alana 26 000 adet kızılçam fidanı dikilmiştir.

III. GELİR VE İSTİHDAM ETKİLİ PROJELER

1. SULAMA DIŞI ALANLARDA HALKIN GELİR DÜZEYİNİN ARTIRILMASI PROJESİ

GAP kapsamında, sulama dışı alanlarda yaşayanların gelir düzeyini yükseltmeyi amaçlayan projeler kapsamında Bakanlığım döneminde sağlanan gelişmeler aşağıdaki tabloda verilmektedir:

Sulama Dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması Projeleri Kapsamındaki Çalışmalar

Yabani Ağaçlar	Örnek Mantar	Arcılık	Yüksek Tünel	Su Ürünleri
151 bin Bittim Ağacı (Mardin)	24 çiftçi 12 çiftçi Mardin (Merkez, Dargeçit, Derik, Mazıdağı, Midyat, Savur, Ömerli) 12 çiftçi Adıyaman (Merkez, Besni, Gölbaşı, Kahta, Samsat, Sincik)	100 çiftçi 1000 Kovan (Mardin, Merkez, Dargeçit, Derik, Kızıltepe, Midyat, Savur, Ömerli Yeşilli)	7 çiftçi 100 m ² lik Yüksek Tünel (Şanlıurfa-Harran Ovası) 94 çiftçi, 210 m ² lik Yüksek Tünel (Adıyaman 8, Batman 22, Mardin 10, Siirt 7 Şanlıurfa 7, Şırnak 40) Salatalık, domates biber ve patlıcan üretimi yapıldı.	Kültür Balıkçılığı Tesis (Mardin-Savur- Hamzağa mevki) 2 000 adet sazan, 8 000 adet alabalık üretimi

a) **Örnek Bahçelerin Tesisi:** 1997'de başlayan çalışma ile Tarım İl Müdürlükleri kanalıyla belirlenen ve aşağıdaki tabloda dökümü verilen toplam 1039 adet çiftçiye badem, antepfıstığı, zeytin, kiraz, kapari, incir ve nar fidanı dağıtılmıştır. Örnek bahçelerin oluşturulması kapsamında, çiftçilerin bizzat katılımı ile araziler sürülmüş ve dikim için çukurlar açılmıştır. İklim koşullarının uygunluğu çerçevesinde de dikim çalışmaları yapılmıştır.

GAP İdaresi'nce Oluşturulan Örnek Bahçeler (çiftçi ve fidan sayısı)

	Badem	Antepfıstığı	Zeytin	Kiraz	Kapari	İncir	Nar	Toplam
Adıyaman	37 çiftçi 5 440	147 çiftçi 27 480	-	-	5 çiftçi 4 000	-	-	189 çiftçi 36 920
Batman	78 çiftçi 14 120	34 çiftçi 3 880	-	-	12 çiftçi 5 000	-	-	124 çiftçi 23 000
Diyarbakır	49 çiftçi 9 800	130 çiftçi 26 000	-	-	60 çiftçi 64 000	-	-	239 çiftçi 99 800
Mardin	12 çiftçi 2 400	116 çiftçi 22 640	15 çiftçi 4 200	8 çiftçi 1 500	-	-	-	151 çiftçi 30 740
Kilis	-	118 çiftçi 23 600	-	-	-	-	-	118 çiftçi 23 600
Siirt	19 çiftçi 3 600	52 çiftçi 10 400	-	-	-	-	-	71 çiftçi 14 000
Şanlıurfa	-	-	-	-	3 çiftçi 3 000	-	-	3 çiftçi 3 000
Şırnak	11 çiftçi 3 000	71 çiftçi 10 300	-	-	-	31 çiftçi 2 870	31 çiftçi 1 000	144 çiftçi 17 170
Toplam	206 çiftçi 38 360	668 çiftçi 124 300	15 çiftçi 4 200	8 çiftçi 1 500	80 çiftçi 76 000	31 çiftçi 2 870	31 çiftçi 1 000	1 039 çiftçi 248 230

b) **Yabancı Ağaçların Aşılınması:** Mardin Tarım İl Müdürlüğü ile ortaklaşa yapılan çalışma neticesinde, il genelinde tespit edilen 151 bin adet bittim ağacı aşılınmıştır. Bu çalışma için gerekli olan aşı çubuğu, rafya, makas vb. malzemeler GAP İdaresi tarafından temin edilmiştir. Haziran 1997'de başlayan aşılama çalışmaları neticesinde, ağaçlar yaşlarına göre değişmekle birlikte birlikte ortalama 4-5 yıl sonra meyve vereceklerdir.

c) Arıcılık: Mardin İli genelinde arıcılığın geliştirilmesi ve ek gelir getirci faaliyetler kapsamında çiftçiye katkı sağlanması amacıyla başlatılan çalışmada, Tarım İl Müdürlüğü kanalıyla, 100 önder çiftçiye 10'ar adet kovan dan toplam 1000 adet kovan, Merkez, Savur, Derik, Yeşilli, Dargeçit, Kızıltepe, Midyat ve Ömerli ilçelerinde dağıtılmıştır. Temmuz 1997'de dağıtılan bu kovanlardan elde edilen ilk ürünler ise 6 Ekim 1997'de yapılan Mardin İli Hasat Şenlikleri çerçevesinde değerlendirilmiş ve en iyi ürünü elde eden çiftçiler ödüllendirilmiştir.

d) Su Ürünleri Projesi: Mardin'in Savur İlçesi'nde bulunan Savur Çayı üzerinde Hamzaağa mevki civarındaki 6 havuz ve bekçi evinden oluşan Kültür Balıkçılığı Tesis (sazan ve deneme amaçlı alabalık üretme tesisi) DSİ Genel Müdürlüğü ile işbirliği halinde gerçekleştirilmiştir. Söz konusu tesisin işletmesinde kullanılacak olan ekipman ve yem de temin edilmiş olup, tesisin işletmesi Savur Kaymakamlığı adına "Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı"na devredilmiştir. Ayrıca, bu tesiste çalışacak olan Tarım İlçe Müdürlüğü'nden bir elemanın eğitimi, DSİ tarafından bir hafta süre ile Atatürk Barajı'nda sağlanmıştır.

Yıllık üretimi yaklaşık 20 ton kültür sazanı olan üretim tesisinde, halen 2 000 adet geçen yıla ait sazan yavrusu beslemeye alınmıştır. Ayrıca deneme amaçlı olarak havuzların birinde alabalık üretimine başlanmıştır. Bu amaçla 8 000 adet alabalık yavrusu havuzların birinde beslemeye alınmış ve deneme başarılı olmuştur. Kültür Balıkçılığı Tesisinin işletmesi, uzun vadede Savur İlçesi'nde kurulacak Su Ürünleri Kooperatifi'ne bırakılacaktır.

e) Yüksek Tünel Örnek Çalışması: Bölge ikliminin erkenciliğe yatkın olması nedeniyle üreticilerin teşvik edilmesi ve sebze tarımının yaygınlaştırılması amacıyla, Şanlıurfa – Harran Ovası'nda Şanlıurfa Valiliği ile ortaklaşa yürütülen çalışma ile örnek ve önder niteliğe sahip 7 çiftçiye, amacı fide yetiştiriciliği olan 100 m²'lik yüksek tünel kurulmuştur. Kapalı ve kontrolü bir ortamda fidelerin yetiştirilmesi hedeflenen çalışma kapsamında, GAP İdaresi tarafından yürütülen Tarımsal Araştırma ve Geliştirme Projesi çıktılarından elde edilen ve Bölge'ye en uygun fide çeşitleri kullanılmıştır.

İlk yapılan bu yüksek tünel çalışmalarından elde edilen sonuçların başarılı olması üzerine, örtüaltı yetiştiriciliğini Bölge genelinde yaygınlaştırmak amacıyla, Tarım İl Müdürlüklerinin seçmiş olduğu çiftçilere, damla sulama ekipmanı dahil olmak üzere 210 m²' lik yüksek tünel dağıtılmıştır. Çiftçi seçiminde aile nüfusunun fazla olması, sulu tarlası olması ve küçük arazi sahibi olması kriterlerine dikkat edilmiştir Çalışma kapsamında Adıyaman'da 8 adet, Batman'da 22 adet, Mardin'de 10 adet, Siirt'de 7 adet, Şanlıurfa'da 7 adet ve Şırnak'da 40 adet olmak üzere toplam 6 ilde 94 adet çiftçiye tünel dağıtılmıştır. Dağıtılan yüksek tünellerde salatalık, domates, patlıcan ve biber üretimi yapılmaktadır.

f) Örnek Mantar Yetiştiriciliği: Adıyaman ve Mardin illerinde yapılacak örnek mantar üretimi için alınan toplam 20 ton kompost, Tarım İl Müdürlükleri kanalıyla, Eylül 1997'de Adıyaman'da 12 ve Mardin'de 12 olmak üzere toplam 24 çiftçiye dağıtılarak mantar üretimine başlanmıştır.

Üretilen mantarlar pazarda satışa sunulmuştur. Satış sonunda Mardin'deki çiftçiler yaklaşık 1 milyar TL., Adıyaman'daki çiftçiler ise yaklaşık 146 milyon TL. gelir elde etmişlerdir.

Ayrıca, GAP İdaresi'nce Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde hayvancılığı desteklemek amacıyla yem bitkilerini özendirilmeye yönelik çalışmalara ağırlık verilmektedir. Bu amaçla alınan tohumlar ve gübre, Siirt Tarım İl Müdürlüğü kanalıyla çiftçilere ulaştırılmış ve Siirt İli Uluköy mevkiinde 100 ortaklı 500 da'lık kooperatif sahasında çiftçiler tarafından korunga, fiğ ve yonca ekimi yapılmıştır.

Yine proje çerçevesinde Bölge'de sebzeçiliği desteklemek amacıyla, Tarım İl Müdürlüklerince belirlenen önder çiftçilere domates ve salatalık fidesi dağıtılmıştır. Bu çerçevede, Adıyaman genelinde 2 500 adet, Şanlıurfa genelinde 12 000 adet ve Batman'da da 8 000 adet olmak üzere toplam 22 500 fide verilmiştir.

2. KÜÇÜK ÖLÇEKLİ GELİR GETİRİCİ PROJELER

Bakanlığım GAP Bölgesi'nde kısa vadede istihdam yaratılması ve sosyal gelişmenin sağlanabilmesine yönelik olarak küçük ölçekli gelir getirici projelere ağırlık vermektedir. Bu çerçevede Valilikler ile işbirliği içinde halı tezgahları ürettirilip, özellikle kadınlara yönelik istihdam artırıcı halı dokumacılığı teşvik edilmektedir. 1997 yılında Mardin'de 250 tezgah üretilmiş ve bunların 150'si Mardin, 100 adeti de Şırnak'ta kurulan halı dokuma atelyelerine yerleştirilmiştir. 1998 yılında ise yine Mardin'de 400 tezgah üretilmiş ve bunun 200 adeti Şanlıurfa Valiliği'nin, 200 adedi de Mardin Valiliği'nin kurduğu atelyelere verilmiştir.

Yine bu kapsamda, 8 Temmuz 1998'de Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş. Ambalajlama Grubu ile imzalanan protokol de; Bakanlık olarak Bölge'de hem yatırım, hem teknik bilgi desteği olarak hem Bölge içi hem de Bölge dışı özel sektör girişimciliğini desteklediğimizin somut bir göstergesidir.

Söz konusu Protokol ile;

- Bölge'de sayıları giderek artan ÇATOM'larda kadınlara yönelik eğitimin bir parçası olarak, ev konserveciliği ve gıda ambalajlama konusunda eğitim verilerek evde gıda saklama konusunda katkı sağlamak,
- Yerel düzeyde bizzat kadınlar tarafından üretilen gıda ürünlerini, kalitesini artırmak ve ambalajlamak yoluyla pazarlama imkanını artırarak, gelir kaynağı yaratmak,
- Bölge'deki gıda sanayicilerini cama dayalı ambalajlama konusunda bilinçlendirerek, teknik destek sağlamak, amaçlanmaktadır.

Bu doğrultuda GAP İdaresi ve Şişecam, ortak bir çalışma ile; gıda saklama, ambalajlama teknikleri, yerel ürünlerin değerlendirilmesi, ambalajlanan ürünlerin kalite kontrolü ve pazarlanması konusunda toplumun farklı kesimlerine eğitim programları ve seminerler yoluyla ulaşmayı hedeflemektedir.

Yine bu Protokolle Şişecam Ambalaj Grubunun, aynı zamanda ÇATOM'larda yürütülecek olan üretim aşamasında gerektiğinde üretim, dolum, kapatma, etiketleme ve ambalajlama konularında hizmet ve servis vermesi sağlanacaktır. GAP İdaresi de GAP-GİDEM'ler kanalı ile ambalajlamanın hedefi olabilecek gıda sanayicilerini belirleyecek ve seminer ve toplantıların organizasyonuna yardımcı olacaktır.

Bu Protokolün sunacağı pazarlamaya yönelik yeni olanaklar, Güneydoğu Anadolu Projesi'nin meyvelerini vermeye başladığı bu yeni dönemde, GAP Bölgesi'nde canlanan girişimcilik ve küçük ölçekli işletmelerin teşviki ve yaygınlaşmasında etkili olacak ve Şişecam'ın GAP kalkınmasına katkısını sağlayacak önemli bir gelişmenin başlangıcı olacaktır.

IV. GAP BÖLGESİ'NDE ÇEVREYE YÖNELİK ÇALIŞMALAR

Çevre Bakanlığı ile GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı arasında, GAP Bölgesi'ndeki çevre sorunlarının tesbiti ve alınacak önlemler konusunda yapılacak işbirliğinin esaslarını içeren protokol, **Bakanlığım ile Çevre Bakanlığı arasında 21 Nisan 1998 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.**

Söz konusu Protokol ile GAP Bölgesi'ndeki mevcut çevre sorunları ve zaman içinde ortaya çıkabilecek doğayı ve insan yaşamını tehdit edebilecek konular tesbit edilecektir. İki kurumun ortak çalışmasıyla oluşturulacak çalışma grupları, üniversitelerin de katkısını alarak, öncelikleri ve Bölge'de uygulanabilirliği olan çevre politikalarını saptayacaklardır. GAP'ın çevre etkilerini olumlu ve olumsuz yönleriyle dikkate almak, olumlu gelişmelerden yararlanırken, olumsuz gelişmelere karşı şimdiden önlem almak ve hazırlıklı olmak ilkeleri, bu protokol ile yaşama geçirilecektir.

Sulamalar sonucu, Bölge'deki iklim değişikliklerinin tarımsal üretime ve bitki örtüsüne yapacağı etkiler, oluşabilecek yeni hastalıklar, nüfus hareketliliği sonucu kentleşmenin yaratacağı altyapıya ilişkin sorunlar, endüstriyel faaliyetlerin yaratacağı su, hava ve toprak kirliliği ile erozyon gibi önem ve öncelik arzeden konularla ilgili, iki kurumun teknik ve mali imkanlarını birleştirmesi daha ivedi ve somut çalışmalara olanak verecektir.

**GAP İdaresi ile Çevre Bakanlığı arasındaki
21.04.1998 tarihli protokol imza töreni**

Türkiye'de Sıtma Birimlerinin Güçlendirilmesi Çalışması

Sulamalar sonucu Bölge'de, sıtma hastalığının artma eğilimine karşı, UNDP ile ortaklaşa yürütülen "Sürdürülebilir Kalkınma Programı" çerçevesinde başlatılan "Türkiye'de Sıtma Birimlerinin Güçlendirilmesi Çalışması" da GAP İdaresi tarafından koordine edilmektedir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ile birlikte yürüttüğü "GAP Bölgesi'nde Entegre Bölge Kalkınmasının Güçlendirilmesi ve Sosyo-ekonomik Eşitsizliklerin Azaltılması" kapsamında "Türkiye'de Sıtma Servislerinin Ulusal Kapasitelerinin Artırılması" Projesi, Bakanlığım döneminde 5 Mart 1998'de Adana'da yapılan bilgilendirme toplantıları ile başlatılmıştır.

Proje üç boyutta ele alınmıştır. Birincisi sağlık elemanlarının ve belediyelerde ilaçlama konusunda çalışan işçilerin eğitimidir. Eğitim çalışmaları

rı, Şubat ve Mart 1998'de gerçekleştirilmiştir. İkincisi, ilaçlama pompalarının ve Adana'da Bakanlığa bağlı Ensektaryumun teknik donanımının iyileştirilmesidir. Gereksinim duyulan parça ve malzemeler WHO (Dünya Sağlık Örgütü) uzmanları tarafından önerilmiştir. Üçüncüsü ise değerlendirme ve eylem planının yapılacağı bir sempozyumdur. Bunun eğitim çalışmalarından bir yıl sonra yani 1999 başlarında gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

V. GAP BÖLGESİ'NDE ALTYAPIYA İLİŞKİN FAALİYETLER

1. GAP ULUSLARARASI HAVALİMANI

Şanlıurfa'nın kuzeyindeki Taşdağı mevkiinde yapılacak olan ve GAP İdaresi tarafından ABD Ticaret ve Kalkınma Ajansı (TDA) hibesi ile yer seçimi, ön projeleri ve fizibiliteleri tamamlanan GAP Uluslararası Havalimanının yapımı için Ulaştırma Bakanlığı Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMI) Genel Müdürlüğü'nce GÜNAY-GÜN BETON-AR YAPI Ortak Girişimi ile sözleşme yapılmıştır. GAP Uluslararası Havalimanı inşaatının te-

GAP Uluslararası Havalimanı Temel Atma Töreni

meli, 9 Mayıs 1998 tarihinde Cumhurbaşkanı Süleyman DEMİREL'in de katıldığı bir törenle atılmıştır.

Sulamalarla birlikte başlayan tarımsal ürün artışının ve bunların işlenmesiyle elde edilecek sanayi ürünlerinin ihracında, önemli ölçüde artacak olanhavayolu taşıma talebini karşılayacak uluslararası nitelikteki GAP Uluslararası Havalimanı için 1997 yılı fiyatlarıyla yaklaşık 6 trilyon TL'lik harcama yapılması öngörülmektedir.

2. GAP BÖLGESİ HARİTA ÇALIŞMALARI

Halen Bölge belediyelerinin 156 adedinin (% 89.7'sinin) halihazır haritası alınmış durumdadır. GAP İdaresi'nce 50 yerleşim yeri ve Harran Üniversitesi kampüs alanı ile Şanlıurfa Uluslararası Havalimanı sahası olmak üzere toplam 34 bin hektarın üzerinde alan için halihazır harita alımı çalışması yapılmıştır.

Adıyaman, Mardin, Siirt ve Şırnak İllerine bağlı belediyelerde yaklaşık 10 000 hektarlık alanın halihazır harita alımı çalışması sürmektedir.

1996 yılı içinde Boğaziçi (Gaziantep) ve Kılavuz (Mardin), 1997 Ocak ayı içinde de Eskiköy, İnlice (Adıyaman), Girmeli, Dikmen (Mardin) ve İslahiye (Gaziantep) halihazır harita alımı işleri bitirilerek onaylanmıştır. Bunlara ilaveten 10 yerleşmeye ait halihazır harita alımı işi de GAP İdaresi'nce 1996 yılı sonuna kadar ihale edilip işe başlanmış bulunmaktadır. Bu yerleşmeler; Sarıyaprak, Yaylakonak (Adıyaman), Salkım, Yeşildere (Gaziantep), Gelinkaya, Kabala, Sürgücü (Mardin), Kurtalan, Kayabağlar (Siirt), Silopi (Şırnak) ile Merkez ve Acırlı (Mardin) yerleşmeleridir.

Bu yerleşmelerden, Silopi ve Fotogrametrik yöntemle yapılmakta olan Kurtalan yerleşmeleri dışındaki tüm projeler bitirilerek onaylanmıştır. Söz konusu projelerin yer teslimleri yapılmış olup, 15 Nisan 1998 tarihinde çalışmalara başlanmıştır.

Ayrıca, yine aynı kapsamda, Köseceli, Suvarlı (Adıyaman), Pervari, Şirvan (Siirt), Merkez, Beytüşşebap, Cizre, İdil, Uludere (Şırnak) yerleşmele-

rine ait halihazır harita alımı işleri de 1997 yılı içerisinde ihale edilmiş ve çalışmalara başlanmıştır.

Bu halihazır harita alımı işlerinden ayrı olarak GAP İdaresi tarafından, Diyarbakır metropolitan alanı ve yakın çevresi harita işi de sayısal fotogrametrik yöntemi ile gerçekleştirilmek üzere ihale edilmiş ve Mart 1997'de işe başlanmıştır. Toplam fotoğraf alanı 78 204 ha olup, 1/1000 ve 1/5000 ölçekli sayısal fotogrametrik harita alanı 68 856 ha'dır. İş 22 ayda tamamlanacak, 13 pafta 1/5000, 1 812 pafta da 1/1000 ölçekli harita üretilecektir.

1/5000 ölçekli harita üretmek üzere 1/16000 ve 1/1000 ölçekli harita üretmek üzere 1/4000 ölçeğinde hava fotoğrafları çekilerek, banyo, kart ve dia baskıları yapılmıştır. Arazide tesis edilen nirengi ve poligon noktalarının GPS ölçüleriyle hesap ve dengelemeleri yapılmıştır. Şu anda blok dengelemeleri ve fotogrametrik nirengi çalışmalarına devam edilmektedir.

3. GAP BÖLGESİ İMAR PLANLAMA ÇALIŞMALARI

Eskiköy, İnlıce (Adıyaman), Boğaziçi, İslahiye (Gaziantep), Dikmen, Girmeli, Kılavuz, Sümer (Mardin) imar planlarından Boğaziçi ve İslahiye hariç diğer imar planları onaylanmıştır. Bunlardan İnlıce imar planı 14 Nisan 1998'de diğerleri ise 1997 Aralık sonunda onaylanmıştır. Yine çalışmaları devam eden imar planı işlerinden Çakırhöyük (Adıyaman), Savur (Mardin), Eruh (Siirt) ve Karaköprü (Şanlıurfa) imar planları da 1997 yılı içerisinde onaylanmıştır.

14 Ekim 1997 tarihinde ihalesi yapılan Salkım, Yeşildere (Gaziantep), Gelinkaya (Mardin), Kayabağlar (Siirt) imar planlarından; Kayabağlar, Salkım ve Yeşildere imar planları 1997 sonunda, Gelinkaya imar planı ise Ocak 1998'de başlamıştır.

İmar planlamasında halk katılımı Bakanlığımın özellikle önem verdiği konuların başında gelmektedir. Karaköprü (Şanlıurfa) ve İslahiye İmar Planları ile bu uygulama başlatılmıştır. Karaköprü İmar Planı, 13 Ağustos 1997 tarihinde onaylanmıştır. İslahiye'nin imar planı oluşturulmasıyla ilgili 25 Temmuz 1997'de yapılan ilk toplantının ardından 18 Aralık 1997'de,

1/5000 ölçekli nazım imar planı tasarısının görüşüldüğü ikinci toplantı yapılmıştır.

4. GAP BÖLGESİ İÇMESUYU-KANALİZASYON ÇALIŞMALARI

Bakanlığın Bölge'de aşırı nüfus baskısı altında bulunan kentlerin olduğu kadar tüm yerleşmelerin de altyapı geliştirme çalışmalarına hız vermiş bulunmaktadır. Bu çerçevede daha önce ihale edilmiş bulunan; Besni, Çelikhan (Adıyaman); Beşiri, Kozluk, Sason (Batman); Çermik, Ergani, Hani, Kulp, Silvan (Diyarbakır); Araban, Yavuzeli (Gaziantep); Derik, Midyat, Nusaybin (Mardin); Gözpınarı, Kurtalan (Siirt); Bozova, Siverek (Şanlıurfa); Cizre (Şırnak) olmak üzere 20 yerleşim biriminin Kanalizasyon ve Arıtma Tesisi Etüt-Proje ve Mühendislik Hizmetlerine ilişkin çalışmalara önemle devam edilmektedir. Proje kontrollük hizmetleri GAP İdaresi adına İller Bankası tarafından yapılmaktadır. Temmuz 1998 itibariyle, bunlardan Besni, Çelikhan (Adıyaman), Beşiri, Sason (Batman), Ergani, Silvan (Diyarbakır), Araban, Yavuzeli, (Gaziantep), Derik, Midyat (Mardin), Gözpınarı, Kurtalan (Siirt), Bozova (Şanlıurfa) kanalizasyon şebeke projeleri tamamlanmıştır.

Yine aynı kapsamda, Hazro (Diyarbakır), Gökçe (Mardin), Aydınlar, Baykan, Eruh, Gökçebağ (Siirt) ve Güçlükonak (Şırnak) olmak üzere 7 yerleşmeye ait Kanalizasyon ve Arıtma Tesisi Etüt-Proje ve Mühendislik Hizmetleri ile Siirt-Merkez'in Atıksu Arıtma Tesisi Projesi, GAP İdaresi tarafından 14-15 Ekim 1997 tarihlerinde ihale edilmiş ve projelerin yapımına başlanmıştır.

10 Mart 1994 tarihinde GAP İdaresi'nce başlatılan Akçakale Kanalizasyon ve Pissu Arıtma Tesisi inşaatı işinde, Kanalizasyon Şebeke inşaatı tamamlanmış olup, Arıtma Tesisi inşaatında Temmuz 1998 itibariyle fiziki gerçekleşme % 32'dir. 1998 yılı içerisinde % 49.98'lik keşif artışı olmuştur. İnşaatın, 22 Kasım 1999'da tamamlanması öngörülmüştür.

13 Ekim 1992 tarihinde başlayan Ceylanpınar Kanalizasyon inşaatı işinde Temmuz 1998 itibariyle fiziki gerçekleşme % 90'dır. Kanalizasyon inşaatının, 31 Aralık 1998 tarihinde tamamlanması öngörülmüştür. Arıtma tesisi 15 Nisan 1998 tarihinde ihale edilmiş olup, inşaat 2000 yılı sonunda tamamlanabilecektir. Yer teslimi 1 Haziran 1998'de yapılarak, proje tadilatlarına başlanmıştır.

4 Ocak 1993 tarihinde başlayan Kahta Kanalizasyon ve Arıtma Tesisi Proje Yapımı ile Kanalizasyon inşaatı işinde, Temmuz 1998 itibariyle fiziki gerçekleşme % 69'dur. Kanalizasyon inşaatının, 20 Ekim 1999 tarihinde tamamlanması öngörülmüştür. Arıtma Tesisi, 15 Nisan 1998 tarihinde ihale edilmiş olup, inşaat 2001 yılında tamamlanacaktır. Yer teslimi 3 Haziran 1998'de yapılarak, proje tadilatlarına başlanmıştır.

GAP Bölgesi'nde köy içmesularının yaygınlaştırılması da, Bakanlığımızın önem verdiği konuların başında gelmektedir. Bu amaçla, "Köy İçmesularının Yaygınlaştırılması Projesi" kapsamında sondaj makinası alımı ihalesi 28 Nisan 1998'de yapılmış, 17 Mayıs 1998'de ise 400 000 \$ bloke edilerek, makine alımı sözleşmeye bağlanmıştır. 9 köye de motopomp alınması planlanmaktadır.

5. GAP BÖLGESİ'NDEKİ YERLEŞMELERDE ORTAYA ÇIKACAK ACİL ALTYAPI SORUNLARININ ÇÖZÜLMESİ (BELEDİYE YARDIMLARI)

Hükümetimiz, yerinden yönetim ilkesinin Devlet idaresinde asal ilke haline getirilmesi konusunda azimlidir. Genel İdare'nin Bölge Belediyeleri ile işbirliği içinde çalışması ve tıkanıklıkları noktalarda sorunlarına çözüm bulucu bir işlev üstlenmesi gerekmektedir. Bu eğilim devletin küçültülmesi anlayışının doğal bir sonucu olarak algılanmalı ve iradi müdahale ile bu süreç yönlendirilmelidir. Bu anlayışla hareket eden Bakanlığımız döneminde, Bölge belediyelerinin acil altyapı sorunlarını çözmek amacıyla "GAP Bölgesi'ndeki Yerleşmelerde Ortaya Çıkacak Acil Altyapı Sorunlarının Çözülmesi" bütçe kaleminden, belli bir programla GAP Bölgesi'ndeki belediyelere acil altyapı sorunlarında kullanılmak üzere malzeme yardımı yapılmaktadır.

Proje; GAP Bölgesi'ndeki Belediyelerin kanalizasyon, içmesuyu, yağmursuyu ve dere ıslahı gibi hayati önem taşıyan altyapı sorunlarının çözümünü içermektedir. Altyapı onarım veya ilave inşaat işlerinde kullanılmak üzere çimento, demir, büz içmesuyu borusu ve motopomp gibi malzeme yardımı, Valilikler aracılığıyla ilgili Belediyelere yapılmaktadır.

Bakanlığımızca GAP İdaresi Vasıtasıyla
Bölge İlleri Belediyelerine Yapılan Bedeliye Yardımları

(Yılı fiyatlarıyla Milyon TL)

İller	Temmuz - Aralık 1997	1998 Ocak - Haziran
Adıyaman	4 235	20 600
Batman	5 110	12 000
Diyarbakır	1 450	11 500
Gaziantep	2 500	16 250
Kilis	—	5 100
Mardin	10 788	31 500
Siirt	8 990	16 800
Şanlıurfa	—	14 000
Şırnak	12 850	34 000
Toplam	56 belediye 45 923	127 belediye 161 750

VI. KÜLTÜREL GELİŞMEYE İLİŞKİN FAALİYETLER

1. ACIRLI SİT ALANI ÇEVRE DÜZENLEME PROJESİ

Hükümetimiz, tarihi ve kültürel değerlerimize sahip çıkmak ve sürdürülebilirlik yaklaşımıyla gelecek kuşaklara bu değerleri aktarmak konusunda daima kararlı bir tutum sergilemiştir. Bu yaklaşımla, Bakanlığımız döneminde Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki tarih, kültür, çevre değerlerinin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması doğrultusunda, eski dönemlerden beri kutsal alan niteliği taşıyan Elet Mevkii'nin (Acırlı-Mardin) turizm ve yöre insanının hizmetine sunulması amacıyla, GAP İdaresi Başkanlığı ve Kültür Bakanlığı'nın ortaklaşa gerçekleştirdikleri "Acırlı Sit Alanı Çevre Düzenleme Projesi"nin arazi etüdüleri, 27 Eylül 1997 itibariyle tamamlanmıştır. Proje'nin tasarım çalışmaları, Kültür Bakanlığı tarafından sürdürülmektedir. 1998 yılında proje tamamlanacaktır.

2. BİRECİK, HALFETİ VE SURUÇ İLÇELERİNİN TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARININ BELGELENMESİ PROJESİ

Güneydoğu Anadolu Projesi'nin Bölge'de köklü ekonomik, sosyal ve kültürel değişimlere yol açacağı bilinmektedir. Bu değişimlerin kültürel yollarla neden olmaması için taşınmaz kültür varlıklarının korunması, belgeleme ve yayın çalışmalarının yapılması amacıyla, GAP İdaresi Başkanlığı ve Hacettepe Üniversitesi tarafından ortaklaşa bir proje başlatılmıştır.

Bakanlığımız döneminde, GAP İdaresi Başkanlığı ve Hacettepe Üniversitesi'nin 4 Ağustos 1997 tarihinde imzaladıkları protokolle başlayan "Birecik, Halfeti ve Suruç İlçelerinin Taşınmaz Kültür Varlıklarının Belgelemesi Projesi"nde arazi etüdünün ilk bölümü tamamlanmıştır.

Bu çalışmalar, Hükümetimizin savunageldiği, geçmiş kuşakların mirasını gelecek kuşaklara aktarmak konusundaki tavizsiz tutumunun en iyi göstergeleridir. 1998 yılında proje tamamlanacaktır.

3. BİRECİK ve KARKAMIŞ BARAJ GÖLÜ ALTINDA KALACAK YERLERDE ARAŞTIRMA, KAZI ve KURTARMA ÇALIŞMASI

Birecik ve Karkamış Baraj Gölü altında kalacak tüm arazinin taranarak kültür varlıklarının belgelenmesi, acil kurtarılması gerekli yerlerde kazı çalışmalarının yapılması, taşınabilir olanların taşınması, çalışma sonucu elde edilecek verilerin belgelenerek yayınlanması amacıyla, 8 Eylül 1997 tarihinde GAP İdaresi ile Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü arasında bir protokol imzalanmıştır.

Çalışmalar kazı sezonunda başlayıp, Bölge sular altında kalıncaya kadar devam edecektir. Çalışmaları, Kültür Bakanlığı adına Gaziantep Müze Müdürlüğü yürütecektir.

4. HASANKEYF TARİHİ ve ARKEOLOJİK SİT ALANI ARAŞTIRMA, KAZI ve KURTARMA ÇALIŞMASI

Ilisu Baraj Gölü altında kalacak olan Hasankeyf sit alanındaki toprak üstünde görülebilen mimari veya küçük buluntu türündeki bütün kültür

varlıklarının tespiti, yer üstüne çıkarılması, belgelenmesi, verilerin yayımlanması amacıyla daha önce Kültür Bakanlığı ve GAP İdaresi işbirliği halinde başlatılıp bir gelişme sağlanamayan çalışmaların 1998 yılında yeniden başlatılması ve gerekli ödeneklerin sağlanması konusunda Bakanlığımın gayretleri sonuca ulaşmak üzeredir.

5. GAP BÖLGESİ'NDE KÜLTÜR VARLIKLARININ KORUNMASI, YAŞATILMASI VE TANITILMASI SEMPOZYUMU

Tarih öncesi çağlardanberi birçok uygarlığa evsahipliği yapmış olan GAP Bölgesi'nde, GAP'ın başlattığı sosyo-kültürel değişimle, kurak iklim koşulları içerisinde oluşmuş geleneksel kültür, yerini "su kültürüne" bırakmak üzeredir. Odağında insan yatan GAP'ın amaçlarından birisi de kültür mirasını korumak ve geleceğe aktarmaktır. Bu amaçla; Bakanlığım himayesinde, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Kültür Bakanlığı, Başbakanlık Tanıtma Fonu Kurulu Başkanlığı ve UNESCO işbirliği ile, 1-5 Haziran 1998 tarihleri arasında Şanlıurfa'da, "GAP Bölgesi'nde Kültür Varlıklarının Korunması, Yaşatılması ve Tanıtılması Sempozyumu" düzenlemiştir.

Bu sempozyum ile GAP Bölgesi'ndeki kültür varlıklarının uluslararası düzeyde tanıtılması, yerli ve yabancı kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütlerinin Bölge'ye yönelik konu ile ilgili projelere katılımının sağlanması, kültür mirasının değerlendirilmesi ve konunun öneminin vurgulanması amaçlanmıştır.

VII. GAP'A ULUSLARARASI KATILIM

Hükümetimiz GAP'ın yabancı ülkeler ve uluslararası kuruluşlar ile işbirliğine ve GAP'a yabancı finansman sağlama faaliyetlerine özel bir önem vermektedir. Bu alanda Bakanlığım döneminde önemli aşamalar kaydedilmiştir.

ULUSLARARASI KURULUŞLARLA ORTAKLAŞA YÜRÜTÜLEN PROJELER

1. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KALKINMA PROGRAMI (UNDP) İLE GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI'NIN ORTAKLAŞA GERÇEKLEŞTİRDİĞİ SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA PROGRAMI;

1997 yılında başlayan ve hızla gelişen bu programın temel amacı, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde sosyo-ekonomik eşitsizliklerin azaltılmasıdır. Program, temel sosyal hizmetler (eğitim, sağlık, konut), cinsiyet grupları arasında eşitlik, kentsel yönetim, çevresel sürdürülebilirlik, kurumsal ve toplumsal düzeyde kapasite oluşturulması ve halk katılımı alanlarındaki pilot projeler aracılığıyla kalkınmanın insani boyutunu vurgulamaktır. 29 alt projeden oluşan Programın toplam bütçesi 5.2 milyon ABD dolarıdır.

UNDP-GAP proje paketi içerisinde yer alan projelerdeki gelişmeler:

- "Birecik Barajı'ndan Etkilenen Nüfusun Yeniden Yerleşimi, İstihdamı ve Ekonomik Yatırımları İçin Planlama ve Uygulama Projesi" çalışmalarına müşavirler grubu tarafından devam edilmektedir. Aynı proje ile ilgili olarak bilgisayar destekli Coğrafi Bilgi Sistemi çalışmaları yürütülmekte ve bu çerçevede haritalar üzerinde yer seçimi analizleri ile alternatif yeni yerleşim alanları tespiti çalışmalarına devam edilmektedir. GAP İdaresi ile RS Coğrafi Bilgi Sistemleri Limited Şirketi (danışman firma)'nin birlikte hazırladıkları projeyi anlatan poster, 11-12 Haziran 1998'de yapılan "5. Esri ve Erdas Kullanıcıları Grubu Poster Yarışması"nda birinci olmuştur.

- Türkiye'de Sıtma Birimlerinin Güçlendirilmesi Projesi, GAP Bölgesi'nde sıtma savaş stratejilerinin belirlenmesi için Sağlık Bakanlığı'nın organizasyon, teknik ve insan kaynakları kapasitesinin geliştirilmesi ve sıtma vakalarının kontrol altına alınarak makul düzeye çekilmesini amaçlamaktadır. Proje çerçevesinde çeşitli düzeylerde eğitim çalışmaları Mart 1998 içinde yapılmıştır.

- Kırsal Alanlarda Eğitim Kurumlarının Güçlendirilmesi ve Okula Erişimin Kolaylaştırılması Projesi'nde, proje dökümanı imzalanmıştır.

- Adıyaman ve Yerel Gündem 21 için Eko-Kent Planlama Yaklaşımı Projesi hazırlanmış olup, ihale aşamasına gelmiştir.

- GAP Master Planı'nın Güncelleştirilmesi ve Gözden Geçirilmesi Çalışması, Küçük Yerleşmelerde Kentsel Atıksuların Yeniden Kullanımı ve Göçer Grupların Kalkınma Sürecine Entegrasyonu Projeleri ile ilgili çalışmalar, hazırlık aşamasındadır.

2. DÜNYA BANKASI (IBRD) FİNANSMANI İLE YÜRÜTÜLEN PROJELER

Bakanlığımızın yoğun gayretleriyle Dünya Bankası, GAP Bölgesi'ndeki kentsel ve kırsal altapının geliştirilmesine ilişkin projelere katkı sağlama kararını gerçekleştirmiştir. Bu katkı, şu ana kadar iki proje için kesinleşmiştir. Bunlar; *"Şanlıurfa-Harran Ovaları Tarla-içi ve Köy Geliştirme Hizmetleri Projesi"* ile *"GAP Kentsel Planlama ve Sanitasyon Projesi"* hazırlık çalışmalarıdır. Bu iki proje için Dünya Bankası'ndan toplam 650 bin ABD doları hibe finansman sağlanmıştır. Hazırlık çalışmalarını takiben toplam 128.5 milyon ABD dolarlık kredinin Dünya Bankası'nca sağlanması öngörülmüştür.

- *Şanlıurfa - Harran Ovaları Tarla-içi ve Köy Geliştirme Hizmetleri Projesi* ile; Şanlıurfa-Harran Ovalarında 150 000 hektarlık alanda etkin tarım faaliyetlerinin, tarımsal teknolojilerin ve çevre açısından sürdürülebilir çiftçiliğin desteklenmesi ile tarla-içi geliştirme hizmetleri, köy yolları, içme suyu temini ve çiftçi eğitimi ve yayım konularında destek sağlanması amaçlanmaktadır.

Mali boyutu yaklaşık 100 milyon ABD doları olarak tahmin edilen bu projede, 60 milyon ABD dolarlık bölümünün finansmanı Dünya Bankası tarafından sağlanacaktır. Bu projenin Dünya Bankası tarafından finansmanı için Banka'nın standart, norm ve kriterlerine uygun bir proje teklifinin oluşturulmasına yönelik olarak; finansmana konu olan projenin teknik bileşenlerinin tanımlarını yapmak, uygulama usullerini belirlemek, planlamak ve takip edilecek izleme ve değerlendirme faaliyetlerini tespit etmek

için gerekli "Proje Hazırlama Teknik Yardımı" sağlanmak üzere 3 Ekim 1997'de Dünya Bankası tarafından 300 000 ABD dolarlık hibe finansmanı temin edilmiştir.

Sözkonusu projeye ilişkin olarak "Proje Hazırlık Çalışmaları" konusunda Dünya Bankası koşulları ile, iki aşamalı uluslararası ihaleye çıkılmıştır. İhalenin 2. aşama değerlendirme çalışmaları kapsamında, firmaların mali teklifleri açılmış ve değerlendirme sonucunda en yüksek teknik ve mali puanı alan Oklahoma State University / Su-Yapı Engineering & Consulting (Türkiye) ile müzakerelere başlamak üzere Dünya Bankası'ndan uygun görüş alınarak 25 Mayıs 1998 tarihinde müzakere süreci başlatılmıştır. Bu sürecin sonucuna dair Dünya Bankası'nın uygun görüşü alınmış ve ilgili firma ile 9 Temmuz 1998 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Böylece, proje süresi toplam 7 ay olarak belirlenen "**Şanlıurfa-Harran Ovaları Tarla-ıçi ve köy Geliştirme Hizmetleri Projesi**" ile ilgili proje hazırlık çalışmaları başlatılmıştır.

- *GAP Kentsel Planlama ve Sanitasyon Projesi* ile; Mardin, Diyarbakır, Şanlıurfa ve Siverek'te Katı Atık Yönetimi, 9 yerleşmede (Çınar, Dicle, Hilvan, Mazıdağı, Savur, Ömerli, Viranşehir, Yeşilli-Kabala ve Ziyaret) Kanalizasyon ve Arıtma Tesisi, 2 yerleşmede (Mardin-Acırlı, Şanlıurfa-Ceylanpınar) Arazide Atıksu Arıtma Tesisi Projesi, 55 yerleşmede Klorlama Tesisleri (dezenfeksiyon) ve Diyarbakır'da Kentsel Planlama Çalışması için Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) kurulması gibi çevresel öneme sahip konuların projelendirilmesi ve finansmanı için teknik yardım sağlanması amaçlanmaktadır.

Toplam maliyeti 28.5 milyon ABD doları olarak tahmin edilen bu faaliyetlerin 19.5 milyon ABD dolarlık bölümü Dünya Bankası tarafından finanse edilmiş olacaktır.

Dünya Bankası tarafından 150 000 ABD dolarlık Avusturya Hükümet Fonu, proje hazırlıklarının 1. Aşaması için temin edilmiş ve çalışmalar Banka tarafından görevlendirilen Avusturya müşavirlik firması (Posch & Partners GmbH) tarafından tamamlanmıştır.

Proje hazırlıklarının 2. Aşaması için 27 Eylül 1997'de Dünya Bankası tarafından 350 000 ABD doları tutarında hibe sağlanmıştır. Proje Hazırlık Çalışmasının 2. aşaması çalışmaları kapsamında, firmaların mali teklifleri açılmış ve en yüksek teknik ve mali puanı alan Posch & Partners Consulting & Engineering (Avusturya) / Su-Yapı Engineering & Consultancy / Kent-Kur Project Consultants (Türkiye) / TBU ortak girişimi ile Dünya Bankası'nın uygun görüşü de alınarak 13 Nisan 1998 tarihinden itibaren müzakerelere başlanmıştır. Müzakere sürecinin sonuçlanmasına dair Dünya Bankasının uygun görüşü alınmış ve ilgili firma ile 24 Haziran 1998 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Proje süresi toplam 4 ay olan "**GAP Kentssel Planlama ve Sanitasyon Projesi**"ne ait proje hazırlığı ile ilgili çalışmalar başlatılmıştır.

- *GAP Sürdürülebilir Kentssel Gelişme Projesi*: GAP İdaresi'nin kentsel planlama ve proje hazırlama kapasitesinin güçlendirilmesi için, Dünya Bankası ve GAP İdaresi'nin beraberce hazırladığı 2.035 milyon ABD doları tutarında bir teknik yardım programı önerisi hazırlanmış ve Dünya Bankası'na sunulmuştur. Programın amacı, GAP için genel bir kentsel gelişme programının oluşturulması ve programın kapsamındaki en öncelikli üç projenin hazırlanmasıdır.

Bu projelerin uluslararası finans kuruluşlarına önerilmek üzere hazırlanması düşünülmektedir.

3. AVRUPA BİRLİĞİ (EU) İLE MALİ İŞBİRLİĞİ

Bugüne kadar, Avrupa Birliği fonlarından yararlanmak amacıyla GAP idaresi tarafından hazırlanan çeşitli proje teklif paketleri Avrupa Birliği'ne iletilmiştir.

GAP Bölgesi'nin Sosyal ve Ekonomik Kalkınmasına Destek Projesi: Genel anlamda, sulu tarım ve hayvancılık konularındaki potansiyelin en iyi şekilde değerlendirilebilmesi için Bölge koşullarının iyileştirilmesini amaçlayan proje; MEDA Programı kriterlerine uyumlu olarak hazırlanıp Avrupa Birliği'ne iletilen projelerden biri olup, Avrupa Birliği; bu projeye yaklaşık 33 milyon ECU tutarında katkıda bulunmaya sıcak bakmaktadır.

İletilen proje tekliflerini araştırmak ve GAP Bölgesi'nin ekonomik ve sosyal kalkınmasında önemli etkisi olacak bir proje tanımı yapmak üzere, Avrupa Birliği tarafından PEM Engineering Management GmbH uzmanları görevlendirilmiştir.

4. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GIDA ve TARIM ÖRGÜTÜ (FAO) İLE İŞBİRLİğİ

GAP ile FAO arasında işbirliği olanaklarının araştırılması ve GAP'teki tecrübelerin FAO'ya aktarılması amacıyla, sözkonusu kuruluş ile Ekim 1997'de başlayan temaslarda gelişmeler kaydedilmiştir. Bu çerçevede, "GAP - FAO Kırsal Kalkınma Programı" başlığı altında bir dizi projenin geliŐtirilerek ortaklaşa uygulanması için çalışmalar başlatılmıştır. Buna ek olarak, bu işbirliği kapsamında T.C. Ziraat Bankası ile birlikte, özellikle hayvancılık konusunda ortak çalışmaların yürütülmesinde prensipte anlaşmaya varılmıŐtır. GAP - FAO ve T.C. Ziraat Bankası bir araya gelerek bu çalıŐmaya ilişkin detayları tespit etmeye karar vermiştir.

5. İSRAİL TARIM VE KIRSAL KALKINMA BAKANLIğI ULUSLARARASI TARIMSAL KALKINMA İŞBİRLİğİ MERKEZİ (CINADCO) VE İSRAİL DIŐIŐLERİ BAKANLIğI ULUSLARARASI İŞBİRLİğİ MERKEZİ (MASHAV) İLE İŞBİRLİğİ

Kırsal kalkınma ve tarım alanlarında büyük aşamalar kaydeden İsrail, bu alandaki birikimlerini, gelişmekte olan 124 ülkenin uzmanlarına iletmek üzere sürekli eğitim programları düzenlemektedir. Bu eğitim programlarına, 26 Ekim-5 Kasım 1997 ve 18 Aralık 1997-8 Ocak 1998 tarihleri arasında GAP İdaresi çalıŐanları da katılmıştır.

Bu çalışmalar neticesinde, ortak eğitim programları düzenlenmesi konusunda MASHAV ile anlaşmaya varılmıŐtır. Bu tarihten itibaren MASHAV'ın düzenlediği kırsal kalkınmaya yönelik eğitim programları, İsrail ve GAP Bölgesi'nde devam etmektedir.

6. ICARDA (KURAK ALANLARDA TARIMSAL ARAŞTIRMA ULUSLARARASI MERKEZİ) İLE İŞBİRLİğİ PROTOKOLÜ

Özellikle son bir yıl içinde GAP İdaresi ile uluslararası kuruluşlar arasındaki temaslarda önemli adımlar atılmıŐ ve işbirliği yapılan kuruluşlar

arasına ICARDA (Kurak Alanlarda Tarımsal Araştırma Uluslararası Merkezi) da katılmış bulunmaktadır.

GAP İdaresi ile ICARDA'nın; özellikle doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı yoluyla kırsal ve tarımsal kalkınmaya katkıda bulunmak gibi örtüşen misyonları dolayısıyla işbirliği olanaklarını araştırmak üzere Nisan 1998'de başlayan teknik ve yönetsel düzeyde temaslar bu iki kuruluş arasında 26 Haziran 1998'de bir işbirliği protokolu imzalanması ile sonuçlanmıştır. Protokole göre GAP İdaresi ve ICARDA tarafından kırsal kalkınmaya ilişkin ortak araştırmalar yürütülecek ve projeler geliştirilecektir.

Merkezi Suriye-Halep'te bulunan ICARDA, gelişmekte olan ülkelerdeki ulusal, bölgesel ve milli kuruluşlar, üniversiteler, hükümet dışı kuruluşlar, bakanlıklar ve sanayileşmiş ülkelerin gelişmiş araştırma kuruluşları ile ortaklık ağı vasıtasıyla çalışmaktadır.

Başta Dünya Bankası, UNDP, FAO, Avrupa Komisyonu, Arap Fonu gibi uluslararası kuruluşlar olmak üzere 30 kadar ülke ve kuruluş, fonlarıyla ICARDA'yı desteklemektedir.

7. ABD GEZİSİ VE DIŞ FİNANSMAN BULMA ÇABALARI

10-21 Mayıs 1998 tarihleri arasında ABD'ye yaptığım inceleme ziyaretinde iş ve finans çevrelerinin üst düzey yetkilileri ile görüşmelerde bulunup, ABD'nin bazı önemli bölgesel kalkınma ve sulama projelerini inceleme fırsatım olmuştur.

Ziyaret sırasında Washington'da ABD Ticaret ve Kalkınma Ajansı (USA Trade and Development Agency-TDA); Dünya Bankası (World Bank-WB), ABD Eximbank ve ABD Denizaşırı Özel Yatırım Kuruluşu (Overseas Private Investment Corp.-OPIC), Türk Amerikan Konseyi (Amerikan-Turkish Council-ATC) GAP'ın yarattığı yeni yatırım olanakları hakkında bilgilendirilmişlerdir. Dünya Bankası yetkilileri GAP kapsamında sunulan üç proje için 1998 yılı içinde 135 milyon dolar finansman desteği sağlamaya kararlı olduklarını belirtmişlerdir. Yetkililer, Dünya Bankası'nın bu projelerle

GAP'a kararlı bir şekilde girdiğini ve zaman içinde hem proje sayısının, hem de desteklenen sektörleri artırmaya niyetli olduklarını ifade etmişlerdir.

Ziyaretin devamında ABD'nin belli başlı kalkınma ve sulama projelerini inceleme olanağı bulunmuştur. Tennessee Vadisi Projesi'nin yürütülmesinden sorumlu Tennessee Vadisi Otoritesi (Tennessee Valley Authority-TVA)'nin çalışmaları hakkında kuruluşun üst düzey yetkilileri tarafından bilgi verilmiş; düzenlenen gezilerde projenin önemli baraj ve tesislerinde inceleme yapma imkânı sağlanmıştır. TVA ziyareti sırasında GAP İdaresi'nce de projemizi tanıtıcı bir brifing verilmiş; iki İdare arasında ortak proje üretme ve uygulama olanakları üzerinde görüş alış verişinde bulunulmuştur. Bu ziyaretin en olumlu yanı ise, TVA gibi alanında dünya çapında örnek oluşturan bir kuruluşla GAP İdaresi arasında bir işbirliği protokolü imzalama hazırlıklarına başlanması kararının alınması olmuştur.

Amerika Ziyareti

Phoenix'teki incelemelerimizde de Merkezi Arizona Projesi (Central Arizona Project-CAP) ve Tuz Nehri Projesi (Salt River Project-SRP) gibi belli başlı sulama projelerinde incelemeler yaparak brifingler alınmıştır. GAP İdaresi'nce SRP'de verilen Projemizi tanıtıcı birifinge su konusunda uluslararası üne sahip bilim adamları ve yöneticiler de katılmışlardır.

VIII. TANITIM FAALİYETLERİ

Bakanlığım, gurur kaynağımız olan GAP'ın dünya çapında tanıtımına büyük önem vermektedir. Bu yaklaşımla GAP'ın tanıtımı ve uluslararası örgüt ve kuruluşlarla ilişkilerinin geliştirilmesi, üzerinde hassasiyetle durduğumuz konuların başında gelmektedir. Başlangıçta GAP konusunda en hafif tabiriyle "çekimsiz" bir tutum sergileyen uluslararası toplum artık GAP'la ilgilenir ve daha da ötesi, işbirliği içinde olmaya özenir duruma gelmiştir.

1. INTERNATIONAL HERALD TRIBUNE'UN DÜZENLEDİĞİ SU ZİRVESİ

Bakanlığımız döneminde, International Herald Tribune Gazetesi'nin 30 Eylül - 1 Ekim 1997 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlediği "Dünyada Su: Geleceğe Dönük Finansman" başlığı ile toplanan ve çeşitli ülkelerden konularında uzman pek çok bilim ve siyaset adamının katıldığı uluslararası konferansın düzenlenmesi ve içeriğinin belirlenmesine diğer kamu kuruluşları ile birlikte Bakan düzeyinde katılmıştır.

Konferans, Cumhurbaşkanı Sayın Süleyman DEMİREL'in yaptığı bir konuşma ile açılmıştır. GAP'tan sorumlu Devlet Bakanı sıfatıyla bir konuşmayla katıldığımız Konferansta dünyada kıt kaynak olarak tanımlanan ve acil çözüme kavuşturulması gereken su ve su kaynaklarını geliştirme projelerinin finansal boyutu tartışılmış; konuyla ilgili özel sektör temsilcileri, bürokratlar ve farklı ülkeleri temsil eden siyasetçiler Konferans vesilesiyle biraraya gelmiştir.

IHT Uluslararası Su Zirvesi'nde

2. ÜÇÜNCÜ ATATÜRK BARAJI SU SPORLARI ŞÖLENİ

Atatürk Baraj Gölü, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin zengin kültürüne yeni ufuklar açan önemli bir coğrafi değişimin simgesidir. Yöre insanının "deniz" olarak adlandırdığı, 817 kilometrekarelik baraj gölü, gündelik yaşantıyı her geçen gün daha fazla etkilemektedir. Üç yıldır yapılmakta olan ve ileriki yıllarda kapsamı genişletilerek devam ettirilecek olan "Atatürk Barajı Su Sporları Şölenleri" Güneydoğu Anadolu'nun kültürünü, spor bağlamında gelişmesi beklenen önemli bir etkinliktir.

III. Su Sporları Şenliği

GAP İdaresi Başkanlığı, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, DSI Genel Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen ayrıca Şanlıurfa ve Adıyaman Valilikleri tarafından desteklenen Atatürk Barajı Su Sporlarının üçüncüsü bu yıl 3-4 Ekim 1997 tarihinde gerçekleşmiştir. Kürek, yelken ve yüzme dallarında yapılan şönelere ikinci yıl sualtı sporları, bu yıl da kano sporu eklenmiştir.

3. GAP KONULU OKULLARARASI RESİM, ŞİİR VE KOMPOZİSYON YARIŞMASI

Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği halinde gerçekleştirilen ve yedincisi 1997-98 ders yılında tamamlanan "GAP Konulu Okullararası Resim, Şiir ve Kompozisyon Yarışmaları"nın hedefi "sürdürülebilir insani kalkınma" olan GAP'ı, geleceğin güvencesi olan çocuklara daha iyi tanıtmak ve GAP'ın getireceği güzelliklerin heyecanını çocukların yüreğinde canlı tutmak ve benimsetmektir.

Türkiye Okullararası GAP Konulu Yarışmaları kazanan öğrenci ve öğretmenleri

Yarışmada her dalda ilk üç dereceye giren öğrenciler para ödülü ile, GAP illeri birincileri ise 8 aylık eğitim bursu ile ödüllendirilmiştirlerdir. Ayrıca, yarışmada derece alamayan, ancak ödül almaya değer bulunan bir eser de GAP Özel Ödülü ile ödüllendirilmiştir. 7 Mayıs 1998 tarihinde GAP-TV tarafından "Gide Gide GAP" programında naklen yayınlanan ödül törenini takiben, derece alan eserlerin tümü sergilenmiş, izleyenlerin beğenisini kazanmıştır.

4. ŞIRNAK GAP KÜLTÜR VE SPOR HAFTASI

GAP Bölgesi'nde kültürel ve sportif faaliyetleri yaygınlaştırmak, toplumsal birlikteliği sağlamak amacıyla, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ve Şırnak Valiliği tarafından 20-24 Ekim 1997 tarihleri arasında 1. Şırnak GAP Kültür ve Spor Haftası düzenlenmiştir. Hafta boyunca GAP fotoğraf sergisi, atletizm, halk koşusu, satranç, masa tenisi, bilek güreşi turnuvaları, ayrıca folklor ve tiyatro gösterileri yapılmıştır.

5. HASAT ŞENLİKLERİ

GAP Bölgesi'nde sulamaya açılan alanlardaki yayım faaliyetleri kapsamında her yıl emekleri değerlendirmek, çiftçilerin ve Bölge'de yaşayanların, ayrıca bu çalışmalarda katkısı olan kurum ve kuruluşların heyecanlarını yansıtmak, GAP'ı ve getirdiği gelişmeleri tanıtmak amacı ile "Hasat Şenlikleri" düzenlenmektedir.

İlgili illerin Valilikleri ve ağırlıklı olarak GAP İdaresi Bölge Müdürlüğü tarafından ortaklaşa yürütülen ve ilk kez 1995 yılında yapılan Şenlikler çerçevesinde bu yıl 5 Ekim 1997 tarihinde Şanlıurfa Harran Sulaması, 6 Ekim 1997 tarihinde Mardin'de Derik-Dumluca Sulaması olmak üzere iki ilde Hasat Şenliği yapılmıştır.

6. TELEVİZYON BELGESELLERİ

Bölge'de GAP ile değişen yaşamı aksettiren bir dokümanter çalışmanın gerekliliği düşüncesinden hareketle, GAP İdaresi'nce TRT'ye yaptırılan "GAP: Güneydoğu'nun Gerçekleşen Rüyası" belgeseli tamamlanarak yayına girmiştir.

GAP Belgeseli Cumhurbaşkanlığı Resepsiyonu

45'er dakikalık 9 bölümden oluşan Belgesel'de; GAP'ın etkilediği Bölge'nin toplumsal yapısı, Proje'nin kırsal alanda neleri nasıl değiştireceği, GAP illerinde Proje ile başlayan ekonomik canlılık, sanayileşmeye dönük kıpırdanışlar, göç ve kentleşme sorunları işlenmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nde 17 Ekim 1997 günü Sayın Cumhurbaşkanımız Süleyman DEMİREL'in himayelerindeki bir resepsiyon ile hem yerli ve yabancı basına, hem de yerli yabancı pek çok davetliye tanıtılan

Belgesel, 3 Kasım 1997 tarihinde GAP-TV'de, 4 Kasım 1997 tarihinde ise TRT-1'de yayına girmiştir.

Ayrıca yine GAP İdaresi'nin faaliyetlerini konu eden "Yolun Yarısı" Ocak 1998'de, ÇATOM ve GAP-GİDEM belgeselleri ise Mart 1998'de GAP-TV'de yayınlanmıştır.

Birecik Barajı'ndan Etkilenen Nüfusun Yeniden Yerleşim uygulaması çalışmalarını belirlemek amacıyla da TRT'ye hazırlattırılan belgeselin çekimlerine başlanmıştır.

7. "BİLKENT KLASİK GİTAR ÜÇLÜSÜ" KONSERİ

ÇATOM'lara basın ve kamuoyunun dikkatini çekmek ve Bölge halkının çağdaş müzikle tanışmasını sağlamak amacıyla "Bilkent Klasik Gitar Üçlüsü", 14-21 Nisan 1998 tarihleri arasında Cizre, Mardin ve Şanlıurfa'da bir dizi konser vermiştir.

8. AGRO-GAP ULUSLARARASI TARIM FUARI

CNR Uluslararası Fuarçılık A.Ş. tarafından düzenlenen ve GAP İdaresi Başkanlığı tarafından desteklenen 11. AGRO-GAP Uluslararası Tarım Fuarı 17-21 Nisan 1998 tarihleri arasında Şanlıurfa'da gerçekleştirilmiştir. Birçok yerli ve yabancı firmanın temsil edildiği fuar çok sayıda ziyaretçi tarafından izlenmiştir.

9. AFSAD-GAP FOTOĞRAF SERGİSİ

GAP İdaresi'nin katkılarıyla, Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği'nce hazırlanan "AFSAD-GAP Fotoğraf Sergisi" ve ÇATOM'larda eğitim gören kadın ve genç kızların ürünlerinin sergilendiği ve satışa sunulduğu "ÇATOM Ürünleri Sergisi"nin açılışı 5 Şubat 1998'de Cumhurbaşkanı Süleyman DEMİREL tarafından yapılmıştır. "AFSAD-GAP Fotoğraf Sergisi" daha sonra Batman, Kilis, Şanlıurfa, Cizre ve Adıyaman'da tekrarlanmıştır.

10. DÜNYA SU GÜNÜ

Modern dünyanın yedi harikasından biri olarak adlandırılan Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki sulama projelerinin en önemli ayakla-

23 Mart Dünya Su Günü - Şanlıurfa

rından biri olan Şanlıurfa-Harran Ovası sulamalarının devreye girmesiyle Bölge'de yaşam, önemli ölçüde değişmiştir.

Bu çerçevede, bu yıl ilk kez 23 Mart 1998 tarihinde Dünya Su Günü Şanlıurfa'da Bakanlığım himayesinde düzenlenen "Sürdürülebilir Kalkınma ve Su Sempozyumu" ile kutlanmıştır.

Sempozyuma, su ve çevre konusunda pek çok uzman katılmıştır.

